

Jednání akční skupiny není na nahrávce zachyceno od začátku. Radim Palouš před příchodem Václava Havla informoval o schůzce zástupců školské komise KC OF s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy ČSR Milanem Adamem.

Václav Havel: Ano. Nevím, o čem jste teď právě mluvili a jestli vám neskáču do řeči, ale jelikož zase musím za chvíli odejít, tak bych vám rád řekl pár věcí, který se mně zdají být důležitý. Jak jsem se dozvěděl, toto Občanské fórum se v nové situaci určitým způsobem rozumně přestrukturovává, že. A –

Radim Palouš: Kde je Petr Pithart?

Václav Havel: Tady sedí.

Radim Palouš: Výborně! Já jsem ho neviděl.

Václav Havel: Já bych chtěl říct, že ten nově jmenovaný útvar, rada – jmenuje se to tak? – rada Koordinačního centra Občanského fóra, který má mít patnáct lidí, by měl být skládán, jmenován s přihlédnutím k několika věcem. Za prvé, že v daný situaci je všechno a jen na principu důvěry! Nemůžeme o ničem hlasovat. Je to bohužel tak! Dáváme jakousi důvěru lidem podle jakýchsi kritérií. Já myslím, že jedno z těch kritérií je, že by to Občanské fórum bez ohledu na to, zdali v něm já budu nebo nebudu fungovat, by mělo být věrno ideám a atmosféře, z nichž se zrodilo. To znamená, že by tu měli bejt především ti lidi, který se za posledních čtrnáct dní až tři neděle osvědčili jako rychle jednající, operativní. Ať už se vzali odkudkoliv, z nezávislých iniciativ, ze struktur nebo podobně. Který nesou v sobě záruku, že se z toho nestane jakási politická partaj podezřelá nebo že se z toho nestane něco jiného. Že se pouze zpevní a podle dané situace jakýmsi způsobem proorganizuje a vůbec jakýsi pořádek do sebe vnese to, čím jsme byli doteď. Že se z toho nestane něco jiného.

Zdá se mi, že proto v tom nejvyšším – v té radě by měl být aspoň jeden z těch, kteří celou tuto revoluci začli. Čili domnívám se, že Šimon Pánek. Dále si myslím, že by tam měl být jeden za ty, kteří převzali štafetu okamžitě po studentech a zajistili jakýsi umělecký profil této revoluce, včetně těch všech plakátů a nápisů a vystoupení a estrád a tak dále. Navrhuju Jirku Černýho, který by měl ovšem dva své zástupce, a když by tam nemoh přijít on, tak by měl stejný hlas a jeho hlas jeden ze dvou jeho zástupců, kterými navrhuji, aby byl buďto Láďa Kantor, nebo Mirek Masák.

Dále podmínkou toho, že vůbec půjdu do toho podivného dobrodružství, v němž jsem se od včera odpoledně ocitl, bylo, že mojí levou a pravou rukou bude Krejča – já už jsem zblblej, Krejča ne, ten by se na to nehodil (smích) – Křižan a Vondra. Křižan a Vondra budou tedy převážně se mnou, jakožto má levá a pravá ruka, ale zároveň budou hrát roli nepřetržitěho

spojení mě s Občanským fórem a budou tedy jakýmsi tykadly, které nejsou v počtu těch patnácti, ale které mají v něm plný hlas. Jakýsi externí členové s plným hlasem, zaručující spojení mě s tímhle Občanským fórem. Možná bude všechno zejtra jinak a já nebudu ani v Občanském fóru, ani na Hradě, ale budu v divadle Na zábradlí, což by bylo bezvadný, ale zatím to tak není.

Z lidí mně nejbližších už bych navrhoval pouze posledního a jednoho do téhle nejvyšší rady, a totiž Ivana Lampera. A mám k tomu jeden dobrý důvod, že mi je už několik let jakýmsi tvrdým zrcadlem všeho, co dělám. Že to byl on, který mě v noci před tím Václavským náměstím ukecal, abych do tohoto dobrodružství šel, a vysvětlil mi to. A všechny svodky nesvodky a huhlání do uší, všechno šlo stranou a zazněl hlas. A já jsem mu řekl: »Dobrý, já půjdu někam dělat jakousi politiku a ty si budeš v klidu dělat Sport a Revolver Revue! To neberu.« A on řekl: »Jsem ti k dispozici.« Navrhoju, aby tam byl Lamper. Jistě o tom neví vůbec, že ho tam navrhoju, protože pracuje v tiskovém středisku.

Absolutně souhlasím a plnou důvěru dávám Petrovi [Pithartovi] jako tomu, kterej převezme moji podivnou roli. Ta moje role nebyla nějak pojmenována a vymezena. Byl jsem akorát snad členem páteře krizového štábu akční skupiny Koordinačního centra Občanského fóra. No a poslední snad můj návrh je – nebo já nevím, jo, ano – myslím si, že tam musí bejt Radim Palouš.

Myslím si, že tam musí bejt ekonom, který bude trvalou spojkou zároveň mezi Komárkem, Dlouhým, Klausem a vůbec celým ekonomickým týmem, kde se všichni naši ekonomové spojí s tímhle fórem. A to je Václav Valeš, který má moji absolutní důvěru, protože jsem s ním byl v base a poznal jsem ho jako člověka. Prostě mu věřím. A on ostatně figuroval jako spojka mezi mnou a Komárkem a podobně. Musí tam být podle mého mínění Zdeněk Jičínský, kterého doporučuju spíš než na různá politická jednání, aby rychle psal a vymejšlel varianty ústavních zákonů, jiných zákonů, postupů a prostě na tuhle odbornou práci státoprávní, že. A to je... A musí tam být samosebou dělník, ale nevím kterej, protože tam by neměli bejt členové vlády, ti budou mít jinou práci. Takže to nemůže bejt Miller. To je to, co já doporučuju za sebe. A Petr Pithart, který má mou absolutní důvěru jako jakejsi můj následník tady, nechť poví, koho on tam doporučuje. Ale předem snad nic neprozradím špatnýho, když řeknu, že mám plnou důvěru i k těm, který on tam dá.

Petr Pithart: Vašek trochu předběhl, protože spěchá. My se tady patrně překvapujeme tím, že mluvíme o nějaké radě a neřekli jsme, co to je. Tady máme připravený text, který celou tu novou, respektive obnovenou organizační strukturu vysvětlí. Mimo jiné jsme se snažili opustit takový ten žargon těch revolučních dnů a ty krizové štáby a akční skupiny, to všechno jsme se

snažili nahradit běžnými, pokud možno ne úplně ošoupanými českými jmény. Takže tomuto prostě říkáme rada. Ale já bych myslel, že bych opravdu předbíhal, kdybych teď řekl, o kterých lidech se domnívám, že by měli být v té radě; to znamená těch druhých šest. Snad bude asi opravdu zapotřebí, abychom začali od začátku. My jsme vaše podněty, které tady zazněly včera už v noci, začali zpracovávat. Ráno od sedmi hodin jsme tady seděli a v tuto chvíli máme jakýsi čistopis. Dva. Jeden o tom, co v nové situaci je Občanské fórum. Je to směšné, ale bude tomu tak, že ještě asi několikrát budeme zpřesňovat, co je Občanské fórum. To se prostě nedá nic dělat. To jsou všechno pracovní definice a my vám tady nepředkládáme ani statut, nic. My chceme obecný souhlas, že tímto směrem se to naše promýšlení a formulování má dál ubírat. Samozřejmě, pokud jsou nějaké zásadní výhrady, tak je musíte ventilovat. Ale toto nebude nic definitivního, to je prostě pracovní verze z dnešního odpoledne. Čili texty jsou dva. Jeden je pokusem o novou sebedefinici fóra. Druhý je návrhem na novou organizační strukturu, včetně přejmenování těch našich skupin a tak dále.

Ale já, přesto že jsem před chvílkou řekl, že to nepřečtu, tak aby to mělo nějakou hlavu a patu, tak já řeknu, kdo si myslím, že by měli být v té radě – to znamená místo toho krizového štábu a ty akční skupiny dále. Já nebudu jejich jmenování zdůvodňovat, protože v tomto případě je všechny znáte a není potřeba ani, abych je nějakým způsobem uváděl. Je to Ivan Havel, Láďa Lis, Petr Kučera, Vašek Malý, Honza Štern mladší, Jarda Šabata a Pepík Vavroušek. Tak, jak by ta rada měla fungovat, jak by měla rozhodovat, o tom vzápětí Honza Štern, ale ještě před ním bych prosil Pepíka Vavrouška, který se pokusil... Pepíku, kdybys šel sem. Prosím vás dávejte na to bedlivý pozor. Budeme-li se sebedefinovat, ať se sebedefinujeme za týden a ne pozejtří znovu.

Josef Vavroušek: Vycházeli jsme z té včerejší diskuse, z toho, že vlastně musíme respektovat to, co už jsme o sobě řekli. Ale s tím, že taky za ten týden nebo devět dní, co od té doby uplynulo, že se situace dost značně změnila. Především v tom smyslu, že řada stran začala vystupovat samostatně, teda socialisti především, zčásti lidovci, dokonce Demokratická iniciativa. Že vznikla – jak tu bylo včera připomenuto – Zelená strana nebo vzniká, která má řádově statisíce členů, a že se explicitně jaksí odlišuje od Občanského fóra, že s ním prostě nechce nic mít společného, že zatím se definuje jako vedle něj stojící. Tudíž to původní vymezení tak, že by to byl tedy blok nekomunistických demokratických sil, prostě neodpovídá skutečnosti. Proto jsme se teda pokusili nějak na to reagovat touto takovou přibližnou pracovní definicí: »Občanské fórum je spontánně vzniklé občanské politické hnutí. Jeho základním posláním je boj proti jakékoliv formě totalitního politického systému a hledání pozitivních cest řešení dnešní krizové situace naší společnosti. Výchozími principy

jsou humanismus, demokracie, důraz na lidská práva a morální hodnoty, spolu s vědomím odpovědnosti vůči společnosti i životnímu prostředí.

Základním cílem OF je úplné otevření prostoru pro politický pluralismus, uspořádání svobodných voleb a garance dalšího demokratického vývoje v naší společnosti.

OF sdružuje všechny občany, kteří souhlasí s jeho programovými zásadami ze dne 26.11.1989, a to jak členy různých demokraticky orientovaných politických stran, tak i nestraníky. K volbám bude OF přistupovat jako koalice demokratických politických sil. Zároveň však k volbám připraví vlastní program a kandidátku. Bude však podporovat i vybrané kandidáty různých politických stran.

OF umožní také po volbách organizovanou politickou činnost nestraníků. Bude vytvářet platformu pro demokratickou diskusi, rozvoj občanské samosprávy a pro kontrolní činnost občanů.

OF tvoří Koordinační výbor v Praze, dále koordinační výbory krajských a okresních měst Čech a Moravy a místní OF reprezentující jednotlivá města, vesnice nebo instituce. OF v institucích po volbách zaniknou. Občanská fóra jsou pouze koncepčními, organizačními a informačními centry, v žádném případě nejsou centry příkazovacími. Všechna místní OF pracují zcela samostatně.

OF jako občanské politické hnutí vstupuje do politického systému Československa, není však politickou stranou. Je volným sdružením občanů bez formalizovaného členství, neuznává princip demokratického centralismu a všestranně rozvíjí samosprávnou, horizontální strukturu, založenou na autonomii jednotlivých OF.«

Je to tedy formulováno tak, aby to umožnilo dvojí pojetí OF. V širším smyslu by umožňovalo vlastně vytvoření koalice z politických stran a toho, čemu by se dalo říct pracovně – angažovaných nestraníků. V druhém pojetí, v tom užším, by se to týkalo jenom těch nestraníků, kteří se chtějí politicky angažovat organizovaně, ale přitom nechtějí být členy politické strany. Je to motivováno tím, že druhá varianta, která přichází v úvahu, to znamená jenom jako koalice politických stran, ta by vedla k tomu, že vlastně před volbami by si občané museli vybrat, ti, kteří se hlásí k Občanskému fóru. Buď se stanou členy některé z politických stran, anebo prostě rezignují na politickou činnost. A protože teda zatím, aspoň podle toho, jaké jsou zprávy z toho, jak je to venku, většina nebo velká část lidí, těžko říct jak velká proporce, ale velká část lidí nehodlá být členy nějakých politických stran – zvláště teda v mnoha malých městech, kde žádná jádra nějakých nových stran nejsou –, tak jsme se domnívali, že máme povinnost umožnit tento přístup. Pokusit se o něco, co by bylo politickým hnutím a nějakou volnou stranou v uvozovkách. Něco jako v tomto smyslu stranou

amerického typu bez pevného členství, ale s jakýmsi vědomím sounáležitosti a s jakousi akční jednotou. Do té doby, dokud to bude potřeba. Děkuju.

Václav Havel: Měl bys Petře, ještě než začne debata, asi říct o té struktuře, co jste v noci vymysleli na základě debaty tohoto pléna. Já myslel, že už jsi jim to řekl dřív. Oni, jak se ukázalo, to ještě neslyšeli. Tak aby to slyšeli jako jeden blok najednou a pak o tom začali diskutovat. Měl bys to říct, že i tahle skupina nejvyšší, ta rada, o který se tady mluvilo, o který jsem – jak se ukázalo – mluvil předčasně, že to není jedinej, že tady bude ten sněm a tohle, jo.

Petr Pithart: Ano, ano.

Neidentifikovaná osoba: Eda Kriseová něco chce říct.

Eda Kriseová: Prosím vás já jsem chtěla ještě předtím, než začnete tu diskusi. Já jsem tady teď byla v kuloárech a slyšela jsem vod lidí, který dobře znám, a který jsou zasvěcený, že zkrátka se tady nemluví s lidma! Že jsou tady lidi, který jsou z továren, který jsou studenti a jako mimopražský, který sem kvůli tomu přijedou, a že se jim řekne akorát, že si mají vzít materiály ve Špálovce, a že se vyhoděj zkrátka. A že se už všude říká, že to je prostě úplně stejný, jako to bylo.

Neidentifikovaná osoba: To snad není možný.

John Bok: Ale je to pravda! Je to pravda!

Neidentifikovaná osoba: Ale ne ve Špálovce snad!

Eda Kriseová: To jsou skutečně lidi, který jako vědí, vo co jde, a kterým já naprosto důvěřuju, protože je dlouho znám, a který to tady poslouchaj a viděj. A strašně jako to budí zlou krev.

Václav Havel: Ať jdou dva nebo tři lidi, který se vším souhlasej napřed, mluvit s těma lidma, ne?

Ladislav Lis: Je tady taková praxe, že když je nějaký problém, přijde vždycky ta služba sem a řekne, že je tam problém, a chodí se za těma lidma. Já tedy chodím nepřetržitě. Prosím vás nestalo se mně, že by mě někdo oslovil a já jsem nešel s těma lidma jednat.

John Bok: Láďo, ale stovky jich vodejdou!

Ladislav Lis: Dobře, já upozorňuju na to, že teda ta služba funguje. Jde jenom o to, aby každý ten, který má nějaký vztah k té věci, za těma lidma šel a hovořil s nimi.

Radim Palouš: Tak jaký teď [je] tam problém? Je tam někdo konkrétní?

Eda Kriseová: Teď tam někdo konkrétně sedí z Olomouce, no. Ale to je už za dýl, to já neříkám – (Zvýšený ruch v místnosti.)

Radim Palouš: Jiří Černý.

Jiří Černý: No Eda jako tady neví, jak to tu chodí. Ale samozřejmě, že všichni z nás tam někdy chodíme. Ale kdyby se zavedlo, což tu dosud nebylo, jako jakýsi pohotovostní řešení, že do tohoto sezení – vždyť my se sejdem jednou za den, málokdy dvakrát – může kdokoliv kdykoliv vstoupit, byť teda sem přijel z Olomouce, Ostravy, tak se na ničem nedohodnem a za chvíli nám budou praskat nervy, protože –

John Bok: Jirko, o tom není řeč! Řeč je o tom, že tady z toho se stává aparát a lidi, který by měli přesvědčovat lidi, tak jsou –

Radim Palouš: Johne!

Jiří Černý: Počkej! To si řeknem potom. Teď jde o to, že my teď potřebujem dvě hodiny tady sedět a po těch dvou hodinách –

John Bok: Nemluvíme o těch dvou hodinách. Mluvíme o celým dni, kdy tady chodí proudy lidí... Nech mě to domluvit, ano!

Vladimír Hanzel: Prosím vás nehádejte se.

Jan Štern ml.: Je tady pan Palouš. Ten to řídí.

John Bok: Dobře! Promiňte! Pane Palouš, chtěl bych mluvit, ano?

Radim Palouš: Tak necháme teď Johna, aby vysvětlil –

John Bok: Chci jenom říct jednu základní věc. Vy nejste u těch dveří, tam jsou mladý studenti nebo jiný lidi. Choděj k nim, oni je posílaj do Špálovky. Ze Špálovky se vracejí zpátky. Volají mě, protože já jsem furt v předsíni. A desítky a desítky lidí jsou posílány de facto pryč! Dostanou do ruky papíry a jdou zas do řítě! A to je skutečnost! To můžete tisíckrát tvrdit, že to není pravda!

Václav Havel: Klid. Klid.

John Bok: Dobře, klid, no.

Radim Palouš: Johne, tady se radíme a nehubujeme na sebe.

John Bok: Já vím. Dobře, takže když se radíte, tak ale je demagogické tvrdit, že chodíte nahoru a vysvětľujete lidem. Tak sežeňte další lidi, který budou schopný zasvěceně lidem pomáhat, ano!

Václav Havel: Někdo z nás tam musí bejt trvale zřejmě, no!

Radim Palouš: Tak –

Václav Havel: Klid! Klid!

Radim Palouš: Tak pan Burian.

Václav Havel: Už není diskuse! Musí se projednat tohle, protože jak začne diskuse, tak je to

–

Petr Burian: Jenom k tomuhletomu jedna věta. Konstruktivní návrh: Ať se vyčleněj tři lidi, který tady budou pohotově a ty určej si další, kteří budou k dispozici těm lidem venku. Jinak chodíme téměř všichni a jednáme. Konec.

Radim Palouš: Já jenom chci říct. [Ať] tam někdo jde vyřídít tu Olomouc a jednáme dál! Šel tam někdo vyřídít tu Olomouc? Prosím tě.

Václav Havel: HPV.

Radim Palouš: HPV. Tak a teď jedeme soustředěně dál. Prosím.

Petr Pithart: Honza Štern.

Vystoupení Jana Šterna ml. je na nahrávce zachyceno velice torzovitě. Přepis tří velmi krátkých úryvků by neposkytl ucelený obraz o návrhu organizace KC OF a byl by zavádějící. »Návrh organizace Koordinačního centra Občanského fóra v Praze« však existuje v písemné formě, která vznikla o den později, 12. prosince 1989. Je jisté, že byla upravena podle připomínek, které 11. prosince na posledním zasedání akční skupiny zazněly.